

*Каріне Хачатрян,
студентка архітектурного факультету КНУБА
Науковий керівник: д.і.н., проф. В.Ф. Деревінський*

ВІДОБРАЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТРАДИЦІЙ У СУЧАСНІЙ АРХІТЕКТУРІ

Своїм багаторічним талантом український народ створив невмируще мистецтво, зразки якого передаються з покоління в покоління. Найбільш повно життя народу розкриває архітектура, твори якої практично формують постійне середовище людини.

Сучасна архітектура представлена розмаїттям стильових напрямів і традицій. Та на шляху до нових форм в архітектурі та дизайні звернення до традицій національної культури є невичерпним. Сьогодні загальносвітовою тенденцією є поживлення інтересу до об'єктів, виконаних в українському етнічному стилі. А творче переосмислення образів та мотивів дають змогу створювати гармонійні сучасні архітектурні об'єкти.

Метою роботи є розкрити особливості відображення українських традицій у сучасній архітектурі.

Особливості архітектурно-побутової спадщини України

Людина завжди вчилася у природи. Народний досвід, вроджений смак і знання місцевої природи, – все це дозволило об'єктивно відтворити характер українського народу, його душу в архітектурі. Цінність пам'яток народної архітектури полягає в тому, що вони досить тонко відображають за допомогою відповідних інструментів культуру минулого, особливості та деталі побуту і звичаїв народу, надають можливість на невербальному рівні «прочитати» важливі сторінки історії своєї країни.

Кожна деталь, кожен орнамент досить тонко відображають специфіку архітектури та побуту. Без будь-яких вагань можна «зчитати» інформацію про власника будівлі, її господаря в тому чи іншому регіоні. Такі матеріали, як глина, камінь, дерево, солома або очерет були базовими матеріалами, без яких не можливо було уявити будь-який будинок.

Спільні типові риси народного житла являються характерними для всіх районів України, зокрема це доволі чітко простежуються в плані житлового будинку, зокрема у використанні окремих приміщень, в принципах архітектурно-художнього вирішення.

Усі архітектурні об'єкти були так чи інакше повернені до джерела енергії, до Сонця, адже у будівлі мало бути якомога більше тепла та світла, позитивної енергії для душі. Компактність композицій привносила окремих колорит, забезпечуючи цілісність архітектурного

вирішення. Конструкції будівель були лаконічними, чіткими і легкими у сприйнятті їх цілісності.

Український стиль в сучасній архітектурі

Традиції українського способу життя досить характерно відображаються в сучасній архітектурі, зокрема в дизайні сучасних приміщень житла, якому здебільшого притаманний етнічний стиль.

На сьогоднішній день сформувалися декілька тенденцій української національної стилістики [1]:

- стилізація (будинки під український стиль як «прототип» використання архітектурно-художніх засобів / форми бароко, як фронтон та аркада);
- імітація (гіперболізація форм «прототипної» народної архітектури / хати чимлина);
- запозичення (застосування зовнішніх характерних форм і прийомів «прототипного» стилю / менше барокко, більше народності);
- інновації (оновлення рис (їх трактування) минулого
- народного зодчества, українського модерну та бароко).

Акцентними є сучасні архітектурні форми, в яких відображається специфіка українського стилю. Це скатні дахи звичайні, із ярусами, трикутними горищними вікнами, щипці трикутні та трапецієві, а також барокові фронти, вікна та двері шестикутної форми, галереї (відкриті).

У той же час варто відмітити, що архітекторами при проектуванні будинків наразі застосовується принципи «міксування» елементів національної стилістики, без виділення якогось одного. Як результат, сучасні зодчі намагаються втілювати більш гармонійно об'ємно-просторові, архітектурні, а також декоративні форми до їх змісту. Окрема увага приділяється художньому оздобленню фасадів (орнамент, зображувальні форми, сюжетні монументальні композиції, які розроблені на національну тематику).

Сучасні інтер'єри з українським національним колоритом

Кожен національний стиль має специфічні особливості та своєрідну унікальність. До характерних рис національного стильового напрямку варто віднести такі [2]:

- застосування будівельних матеріалів і тканин натурального походження (в пошані льон, кераміка і бавовна);
- грамотна стилізація (елементи вікової історії і побуту не копіюються повністю, а застосовуються фрагментарно для створення атмосфери національного колориту);
- в заміських будинках для автентичності головним декоративним і функціональним елементом вітальні виступає білена піч, декорована

національним орнаментом, а також дерев'яні лави і стіл, доповнені вишитим рушником;

– колірна палітра світла, в пріоритеті бежевий і білий основний фон, різні відтінки дерева, а також яскраві акцентні відтінки: червоний, зелений, оранжевий, жовтий, багато текстилю в самих різних варіаціях,

– база стильового напрямку - природність, барвистість, простота і затишок.

Основними матеріалами для будівництва будинків в залежності від регіону виступають глина, каміння і дерево. Сьогодні ж тенденції в світі інтер'єрної моди вітають застосування натуральних будівельних матеріалів. Особливою популярністю користується деревина. Дерев'яні елементи відмінно поєднуються з білосніжними стінами і стелею.

Роль текстилю в українському інтер'єрі неможливо переоцінити. Це тканина із льону та вишивка на ній. Килимки (покриття для підлоги), яке також може бути застосоване у деяких випадках для стін (фрагментарно) виконуються з використанням оригінальних візерунків. В українських плиткових орнаментах найчастіше переважають три кольори: червоний, білий і чорний.

У різних варіаціях вишиті скатертини, рушники та серветки прикрашають кухонні столи, ванні кімнати тощо. Також дуже популярним є прикрашання вшивкою подушок та іншої постільної білизни. Щодо посуду, то тут переважає якісна кераміка.

Національний колорит в інтер'єрі на сьогодні передається також за допомогою різних декоративних елементів: візерунчастих вазончиків, керамічних глечиків та тарілок, букетиків засушених цілющих трав у вигляді екібан, фіранок на дверях, вікнах тощо. Щодо дизайнерських рішень в освітленні, то люстри або світильники декоруються здебільшого дерев'яними елементами.

Тенденція «повернення до джерел» – загальносвітова практика організації предметно-просторового середовища

Український дизайн, зокрема архітектурний, поступово трансформується у річищі глобальних дизайнерських інновацій. Складності творення вітчизняного дизайнерського продукту лежать у трьох векторній площині [3]:

– поверхове накладання візуальних національних стереотипів на дизайнерські форми (врахування менталітету українців);

– висококваліфіковане дизайнерське творення на світовому рівні щодо повторювання модних форм, але, як правило, одна із них є домінуючою, винайдених дизайнерами України;

– високомистецьке дизайнерське творення із залученням глибинних цінностей національної культури України у синтезі їх із найновітнішими досягненнями світової дизайнерської думки.

Традиційна українська будівля (українська хата) в такому аспекті виявляється ідеальним джерелом естетико-культурних і технологічно-інноваційних ідей, придатних для творчого переосмислення на сучасному етапі. Традиційна українська будівля, по праву, являється універсальним екооб'єктом і яскравим прикладом формування й розвитку потужної життєздатної концепції-традиції, основою для актуалізації одного з ключових архетипів української духовної культури.

Отже, намагаючись зберегти цінні зразки народної архітектури для нащадків, створюється за замовчанням пам'ятник «дереву, глині і соломі», їх колишньому повсюдному «життю». Зводячи будівлі, зодчі на сьогодні по всьому світу спираються на попередній досвід, саме тому їхні витвори є такими привабливими та цінними, рухаючись у напрямку «повернення до джерел». Оскільки вони – свідчення рівня «технічної думки» народу на тому чи іншому етапі розвитку, джерело глибокого розуміння епохи, різних аспектів життя та естетичних смаків.

Висновки

1. Завдяки складному історичному шляху розвитку, який пододала Україна, її сприятливим природно-кліматичним умовам та талановитим митцям країна на сьогодні пишається різноманітними формами народної архітектури, які викликають неабиякий інтерес у світі.

2. До характерних рис національного стильового напрямку варто віднести такі: застосування будівельних матеріалів і тканин натурального походження; грамотна стилізація із використанням декорованих національних орнаментів; колірна палітра з переважанням спектру бежевий і білий та акцентних відтінків червоний, зелений, оранжевий, жовтий; база стильового напрямку – природність, барвистість, простота і затишок.

3. Серед головних тенденцій, які сформувалися в українській національній стилістиці варто назвати наступні: стилізація (будинки під український стиль як «прототип» використання архітектурно-художніх засобів / форми бароко, як фронтон та аркада); імітація (гіперболізація форм «прототипної» народної архітектури / хати чимлина); запозичення (застосування зовнішніх характерних форм і прийомів «прототипного» стилю / менше барокко, більше народності); інновації (оновлення рис (їх трактування) минулого народного зодчества, українського модерну та бароко).

4. Складності творення вітчизняного дизайнерського продукту лежать у три векторній площині: поверхове накладання візуальних національних стереотипів на дизайнерські форми (врахування менталітету українців);

висококваліфіковане дизайнерське творення на світовому рівні щодо повторювання модних форм, але, як правило, одна із них є домінуючою, винайдених дизайнерами України; високомистецьке дизайнерське творення із залученням глибинних цінностей національної культури України у синтезі їх із найновітнішими досягненнями світової дизайнерської думки.

5. Тенденція «повернення до джерел» являється загальносвітовою практикою організації предметно-просторового середовища. Вона яскравим прикладом формування й розвитку потужної життєздатної концепції-традиції кожного народу, який бажає зберегти свою унікальність..

Список використаних джерел та літератури

1. Архітектура будівель та споруд [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ. - Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, .Кн. 3 : Історія архітектури і будівництва / В. О. Плоский, Г. В. Гетун, В. Д. Віроцький ; під заг. ред. дійсн. члена Акад. буд-ва України доц. Г. В. Гетун.- Кам'янець-Подільський : Рута. 2016. 814 с.

2. Віроцький В.Д. Історія архітектури і будівництва України [Текст] : навч. посіб. для студентів / В. Д. Віроцький, Г. В. Гетун ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. - Київ : КНУБА. 2016. 133 с

3. Історія української архітектури / Ю. С. Асєєв, В. В. Вечерський, О. М. Годованюк та ін.; За ред. В. І. Тимофієнка. К.: Техніка. 2003. 472 с.

Шашурін Ярослав, студент

Національного університету фізичного виховання і спорту України

СТАН РОЗВИТКУ ІНОЗЕМНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день туризм займає ключову роль в житті майже третини населення землі. Після закінчення Другої світової війни, міжнародні туристичні прибуття (туристів котрі зупинялись на ночівлю) у всьому світі стали відчутно зростати, досягнувши 1 мільярда та 401 мільйона у 2018 році порівняно з 25 млн. прибуттів в 1950 році. Вони принесли прибутки на суму 1 млрд. 451 млн. доларів надходжень в міжнародному туризмі у 2018 році [3].

За даними Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) найбільша частка міжнародних туристських прибуттів припадає на Європу – 710 млн., зафіксованих в 2018 році, або 51 % від загальної кількості у світі. Це на 5 % більше порівняно з 2017 роком. Другим за величиною регіоном є Азія і Тихоокеанія, з 348 мільйонами міжнародних прибуттів, зафіксованими в 2018 році, це становить 25 % від загальної кількості у світі. У 2018 році